

Številka: U-I-120/21-6
Datum: 20. 5. 2021

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem z zahtevo župana Občine Radenci Romana Leljaka, ki ga zastopa Odvetniška pisarna Stušek, d. o. o., Celje, na seji 20. maja 2021

sklenilo:

Zahteva za oceno ustavnosti in zakonitosti Akta o razpisu referendumu o vprašanju: 1-preimenovanje Titove ceste v Radencih (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 22/21) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Župan Občine Radenci (v nadaljevanju Župan) je vložil zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti Akta o razpisu referendumu o vprašanju: 1-preimenovanje Titove ceste v Radencih (v nadaljevanju Akt o razpisu referendumu). V vlogi podrobno opisuje referendumski postopek ter navaja, da je Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o imenovanju ulic, trgov in naselij v zdraviliškem kraju Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 71/20 – v nadaljevanju Odlok), ki naj bi bil predmet glasovanja na lokalnem referendumu, že veljaven od 1. 1. 2021. Navaja, da je bila Občina Radenci (v nadaljevanju Občina) zaradi sodbe Upravnega sodišča št. II U 20/2021 z dne 17. 2. 2021, kljub temu, da je Odlok že začel veljati, prisiljena nadaljevati referendumski postopek ter je dovolila zbiranje podpisov v podporo zahtevi za razpis referendumu. Volivci naj bi pravočasno zbrali ustrezno število podpisov, zato je občinski svet na seji 20. 4. 2021 sprejel izpodbijani akt, s katerim je razpisal referendum. Župan Aktu o razpisu referendumu očita, da je protiustaven in nezakonit, ker vsebuje protiustavno referendumsko vprašanje. Navaja, da je bilo pred sprejetjem Odloka v občini uveljavljeno protiustavno stanje – v občini je obstajala ulica z imenom Titova cesta. Pri tem se sklicuje na odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-109/10 z dne 26. 9. 2011 (Uradni list RS, št. 78/11, in OdlUS XIX, 26), iz katere naj bi izhajalo, da je poimenovaje ulice s takšnim imenom protiustavno. Meni, da dejstvo, da se sporna ulica v Občini že od leta 1979 imenuje

Titova cesta, ne pomeni bistvene razlikovalne okoliščine glede na navedeno odločbo. Tudi v primeru odprave obstoječega imena naj bi šlo za simboličen odmik od nekdanjega jugoslovanskega komunističnega režima in gesto njegovega neodobravanja. Pri tem opozarja tudi na Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 2. aprila 2009 o evropski zavesti in totalitarizmu (UL C 137 E, 27. 5. 2010) in na Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I in 19/91 – popr.). Župan opisuje krivice, ki naj bi se zgodile prebivalcem na območju občine v prejšnjem režimu, ter poudarja, da bi odločanje na referendumu pomenilo ponovno povečevanje tega režima ter poseg v človekove pravice občanov, morebitna negativna odločitve, pa bi ponovno vzpostavila protiustavno stanje.

2. Aktu o razpisu referendumu očita še, da je protiustaven in nezakonit, ker razpisuje referendum o predpisu Občine, ki že velja in ga ni mogoče razveljaviti. Navaja, da zakonodajna ureditev naknadnega referendumu o splošnem aktu občine v 46. členu Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10 in 30/18 – v nadaljevanju ZLS) dovoljuje izvedbo referendumu le o predpisu, ki je že bil sprejet in še ni veljaven. Meni, da ZLS ne predvideva referendumu, s katerim bi bilo mogoče zavrniti že uveljavljen splošni akt občine. Župan se pri tem sklicuje tudi na sodbe rednih sodišč ter odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-5/19 z dne 11. 2. 2021 (Uradni list RS, št. 28/21). Predlaga prednostno obravnavo zadeve, ker je glasovanje na referendumu določeno na 13. 6. 2021.

3. Akt o razpisu referendumu je predpis lokalne skupnosti, za presojo katerega je Ustavno sodišče pristojno.¹ Za vsebinsko obravnavo zahteve morajo biti izpolnjene procesne predpostavke, ki jih določa Zakon o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12 in 23/20 – v nadaljevanju ZUstS). Na podlagi četrte alineje prvega odstavka 24.b člena ZUstS mora zahteva vsebovati podatke o izpolnjevanju z zakonom določenih pogojev za njeno vložitev. Župan ima pristojnost za vložitev zahteve, določeno v petem odstavku 33. člena ZLS, ki določa takšen zakonski pogoj. Županu nalaga obveznost, da zadrži objavo splošnega akta občine, če meni, da je protiustaven ali nezakonit in predlaga občinskemu svetu, da o njem ponovno odloči na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje. Če občinski svet vztraja pri svoji odločitvi, se splošni akt objavi, župan pa lahko vloži pri Ustavnem sodišču zahtevo za oceno njegove skladnosti z ustavo in zakonom.

4. Iz navedenega izhaja, da lahko župan vloži zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti splošnega akta občine oziroma predpisa lokalne skupnosti, le če je v postopku njegovega sprejemanja menil, da je predpis protiustaven in nezakonit, če je zadržal njegovo objavo

¹ Prim. sklepa Ustavnega sodišča št. U-I-389/20 z dne 8. 10. 2020 (3. točka obrazložitve) in št. U-I-133/09 z dne 27. 5. 2009 (2. točka obrazložitve) ter odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-111/04 z dne 8. 7. 2004 (Uradni list RS, št. 77/04, in OdlUS XIII, 54, 14. točka obrazložitve).

ter predlagal občinskemu svetu, naj o predpisu ponovno odloči.² V obravnavni zadevi Župan vsega navedenega ni niti zatrjeval niti dokazoval.

5. Ker Župan ni izkazal obstoja procesnega pogoja iz četrte alineje prvega odstavka 24.b člena ZUstS, je Ustavno sodišče njegovo zahtevo zavrglo.

6. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi prvega odstavka 25. člena ZUstS in tretje alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11, 70/17 in 35/20) v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Rok Čeferin, dr. Dunja Jadek Pensa, Dr. Dr. Klemen Jaklič (Oxford ZK, Harvard ZDA), dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik, Marko Šorli in dr. Katja Šugman Stubbs. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Rajko Knez
Predsednik

² Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-111/04 (14. točko obrazložitve) ter sklepa št. U-I-321/11 z dne 14. 6. 2012 (4. točka obrazložitve) in U-I-216/09 z dne 5. 11. 2009 (2. in 3. točko obrazložitve).